

MEDAR

MEDİPOL AKDENİZ ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

MEDİPOL
ÜNİVERSİTESİ

GÖÇMENLER, EKONOMİYE KATKILARI VE BU KATKILARIN ÖNÜNDEKİ ENGELLER

Yuvarlak Masa Toplantısı Raporu

26 Aralık 2022, İstanbul

2023

GÖÇMENLER, EKONOMİYE KATKILARI VE BU KATKILARIN ÖNÜNDEKİ ENGELLER

Yuvarlak Masa Toplantısı Raporu

26 Aralık 2022, İstanbul

Giriş

Göçmenlerle ilgili politika oluşturma sürecinin başarısı, konunun tüm boyutlarıyla ve tüm taraflarıyla çok boyutlu bir şekilde tartışılmasına ihtiyaç göstermektedir.

İstanbul Medipol Üniversitesi Akdeniz Araştırmaları Merkezi, Türkiye’de yaşayan Suriyeli göçmenlerle ilgili kararların alınması sürecine katkı sağlamaya yönelik olarak, konunun tüm taraflarını bir araya getirmeyi öngören “Göçmenler, Ekonomiye Katkıları ve Bu Katkıların Önündeki Engeller” başlıklı bir dizi yuvarlak masa toplantısı dizisi başlatmıştır.

Meselenin asgari dört temel boyutunu, (1) göçmenleri, (2) devleti, (3) akademiye ve (4) STK’ları bir araya getiren bu toplantılar aracılığıyla, farklı perspektiflerden konunun ele alınmasına ve bütünsel kamu politikası önerileri geliştirilmesine bir katkı sağlanması hedeflenmiştir.

Bu çerçevede 26.12.2022 tarihinde “Göçmenler, Ekonomiye Katkıları ve Bu Katkıların Önündeki Engeller” konulu bir yuvarlak masa toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Suriyeli göçmenlerin sosyal, ekonomik, siyasi ve kültür başta olmak üzere gelen sorunları farklı bakış açılarının perspektifinden söylenerek çözüm odaklı ilgili birim kişiler tarafından hangi işleri ve uygulamalar yapmakta oldukları sunulmuştur. Bu yönden el birliğiyle sorunların çözüm odaklı oluşturan olguları güçlendirmek için çalıştay düzenlenerek; Üniversite, sivil toplum kuruluşları, İstanbul Ticaret Odası, BM Yüksek Komiserliği, iş sendikaları katkılarıyla oturumda sorunlar ve çözümler konuşulmuştur.

Yuvarlak masa toplantısında Suriyeli göçmenlerin istihdam edilmeleri, yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri için aşağıdaki hususlara vurgu yapılmıştır:

Ön Plana Çıkan Başlıca Sorunlar:

- 2012 yılından bu yana Türkiye’de yaşayan Suriyeli göçmenlerin çalışma hakları ve istihdam edilmelerine yönelik kalıcı çözümlerin olmaması
- Suriyeli göçmenlerin ucuz iş gücü olarak görülmeleri, kayıt dışı istihdam edilmeleri, kötü iş koşullarında çalışmaları ve çalışma şartlarının standartların altında olması.

- Suriyeli göçmenlerin dil konusunda yaşadıkları sorunlar nedeniyle iletişimin tam ve sağlıklı gerçekleşmemesi. Bu sebeple kendi yetenek ve kabiliyetlerine uygun pozisyonlarda çalışamamaları.
- Suriyeli göçmenlerin çalışma ücretlerinin düşük olması nedeniyle geçim sıkıntısı yaşamaktadırlar. Bu durum da göçmenlerin çocuklarının çalışmak zorunda kalmasına ve eğitimlerini bırakmalarına sebep olmaktadır.
- Suriyeli göçmenlerin çalışma izni almak başvuru yapılacak mercii ve makamların tam olarak bilinmemesi ve başvuru esnasında uzun prosedür ve onaylama sürecinde yaşanan sıkıntılar.
- Suriyeli göçmenlerin istihdam edilirken yaşanan mevzuatsal problemlerin olması ve Suriyeli girişimcilerin bürokratik engeller nedeniyle Türkiye’de iş kuramamaktadır. Bu neden yatırımlarını başka ülkelerde yapmalarına neden olmaktadır.
- Siyasetçilerin ve bürokratların göçmenlerle alakalı tutumlarından etkilenen kitlelerin göçmenlere karşı çalışma konusundaki önyargıları.
- Suriyeli göçmenlerdeki ani artış olması ve Türkiye’nin göçmenlerin istihdamına yönelik politikaların yetersizliği.
- Suriyeli göçmenlerin istihdam edilme hakları ve mevzuat konusunda yeterince bilgilendirmelerin yapılmaması.
- Üniversite mezunları, akademisyen, iş insanları vb. pozisyonda olan göçmenlerin belirlenmeyip işçi statüsünde çalışmak durumunda kalmaları.

Çözüm Önerileri:

- Suriyeli göçmenlerin istihdam edilmelerine yönelik yasaların işler hale getirilmesi.
- Kayıtsız çalışan Suriyeli göçmenlerin tespit edilip kayıt altına alınmaları ve çalışma şartlarının kontrol edilmesi.
- Suriyeli göçmenlerin çalışma hayatına uyum ve entegrasyonunun sağlanması adına dil eğitimlerinin verilmesi.
- Göçmen çocuklarının eğitimi konusunda takibinin yapılması ve kontrol sağlanması, ekonomik sıkıntı yaşayan ailelere maddi desteklerin sağlanması.
- Suriyeli göçmenlerin çalışma izni, şirket kurma vb. nedenlerle istihdama yönelik iş ve işlemlerde başvuracakları kurum ve kuruluşların tanıtım ve bilgilendirmelerinin yapılması.

- Suriyeli göçmenlerin istihdam edilirken yaşadıkları sorunların giderilmesi adına mevzuatın yeniden düzenlenmesi ve bürokratik engellerin kaldırılması.
- Suriyeli göçmenlere yönelik yanlış kamuoyu algısının kamu spotları vb. çalışmalarla düzeltilmesi.
- 6458 sayılı yabancılar ve uluslararası koruma altındakiler için var olan kanun tekrar çalışmalı, bunun için sivil toplum kuruluşları ve akademisyenler tarafından bir nasıl olmalı şekliyle rapor çıkarılmalı.
- 2012 yılından beri Türkiye’de bulunan Suriyeli göçmenlere yönelik geçici koruma statüsü, ikamet ve çalışma izinlerine yönelik düzenlemelerin tekrar düzenlenmesi.
- Suriyeli göçmenlere yönelik istisnai vatandaşlık başvuru yolunun saydamlaşması, kamuoyuna açıklanabilir hale getirilmesi.

KATILIMCILAR:

- İstanbul Medipol Üniversitesi Akdeniz Araştırmaları Merkezi Üyeleri
- İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO
- İstanbul Medipol Üniversitesi İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku
- İstanbul Medipol Üniversitesi İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanı
- Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetim
- İstanbul Ticaret Odası Ekonomik Sosyal Araştırmalar Md. Birim Yön.
- Pek Danışmanlık Kurucu, Danışman
- İstanbul Sosyal Güvenlik Kurumu
- Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği
- Uluslararası Mülteci Hakları Derneği
- Kızılay Toplum Merkezi
- Öz İplik İş Sendikası İstanbul İl Başkanı
- BM Yüksek Komiserliği İstanbul Ofisi
- MEDAR
- 10’lar Medya